22 Listopada 1931 Cena numeru 10 gr.

Redakcja i Administracja
WARSZAWA
ul. Złota Nr. 5 m. 1
tel: 413-25

REDAKCJA
Wtorki 18—20

ADMINISTRACJA
Codziennie 11—13

AKADEMIK POLSKI

ILUSTROWANY MIESIĘCZNIK MŁODZIEŻY

Prenumerata z przesyłką

Rocznie . . zł. 10—
Półrocznie . „ 6.—
Kwartalnie . „ 3.—

dla akademików 50% taniej

Konto P. K. O.
Nr. 14166

ZAGRANICĄ 50% drożej

WARSZAWA—KRAKÓW—LWÓW—POZNAŃ—WILNO—LUBLIN—GDAŃSK—ŁÓDŹ

WYDANIE NADZWYCZAJNE

1921—1931

W chwili gdy obchodzimy uroczystość X-lecia zorganizowanej pracy samopomocowej, warto się zastanowić nad znaczeniem jej, oraz właściwą oceną. Polska praca samopomocowa rozpoczyna się w pierwszych dniach istnienia polskich uczelni; pomoc najbardziej potrzebującym jest hasłem dla prac olbrzymiej większości organizacyj, które wówczas powstają; akcja ta była dyktowana potrzebą chwili, gdyż młodzież znajdowała się w fatalnych warunkach materjalnych. Z natury rzeczy praca ta zawierała więcej dobrej woli a mniej organizacji, pomagano młodzieży przy współudziale różnych instytucyj starszego społeczeństwa w postaci finansowej bądź też w naturze.

W miarę postępu czasu zaczyna się selekcja działalności organizacyjnych, która akcję samopomocową ogniskuje w towarzystwach specjalnie w tym celu powstałych — Bratnich Pomocach. W rozwoju życia samopomocowego jest to bardzo ważne wydarzenie, gdyż niesienie pomocy musi być umiejętne, musi być połączone z czynnikiem wychowawczym. Ten ostatni wzgląd znajduje swój wyraz w zasadach pracy samopomocowej, które z biegiem czasu coraz bardziej się krystalizują. Niesienie pomocy najbardziej potrzebującym jest celem Bratniej Pomocy; każdy student winien być członkiem Bratniej Pomocy dlatego, że cel ten musi być jego obowiązkiem.

Ta pierwsza zasada jest bardzo ważna ze względów samopomocowych jak i wychowawczych. Dotyczy ona tych, którzy winni uczestniczyć w świadczeniach na rzecz ogółu.

Druga zasada pracy samopomocowej dotyczy tych, którzy z pomocy korzystają; realizowana jest w ten sposób, że każda pomoc jest zwrotna w ciągu lat kilku po ukończeniu studjów. Wyklucza się tutaj możliwość wszelkiego rodzaju filantropji, gdyż darowizna przyzwyczaja człowieka do egoizmu, wpływa na to, iż widzi on tylko siebie i swoje potrzeby; każdy z tych, którzy korzystali z pomocy powinien w przyszłości pamiętać o tych, którzy jak on ongiś, przyjdą po pomoc.

Te dwie główne zasady wraz z innemi zadecydowały o potędze ruchu samopomocowego w Polsce; pozwoliły one na rozwój jego w tym czasie, gdy młodzież nie mogła liczyć na ofiarność społeczeństwa — obciążonego swoimi troskami, gdy trudno było liczyć na pomoc państwa.

Rozwój ruchu samopomocowego w Warszawie święcił swe tryumfy w ostatnich właśnie czasach, a więc wtedy, gdy zaczęła się do nas wkradać coraz większa bieda i niedostatek; ten fakt sam najlepiej mówi o tem, że organizacje samopomocowe dobrze spełniły swe zadania.

Dalszem potwierdzeniem dobrych podstaw naszej samopomocy jest stanowisko jej na terenie międzynarodowym. Fakt, że potrafiliśmy otrzymać duże wyniki własnemi siłami, spowodował zainteresowanie się zagranicy naszemi metodami pracy; zapoznanie się z naszą pracą powoduje wzrost zaufania do nas, czego dowodem jest prowadzenie Komisji Samopomocowej (V) C. I. E. (Confederation international des etudiants) oraz Międzynarodowego Biura Samopomocowego C. I. E. Dziś wobec pogłębiającego się kryzysu gospodarczego nasze metody pracy spotykają się z tem większem zainteresowaniem.

Reasumując należy powiedzieć, że wyniki 10-letniej pracy Centrali Akadem. Br. Pomocy — to jest tryumf organizacji życia samopomocowego—to jest sprawdzian racjonalności naszych zasad. Te zasady, z których dwie najważniejsze wziąłem pod rozwagę, pozwalają wierzyć, iż wpajane w młode pokolenia, zadecydują w przyszłości o potędze Narodu, gdy na stanowiska kierownicze wyjdą Ci, którzy dzisiaj zadecydowali o potędze naszej pracy akademickiej.

Zygmunt Judycki
Prezes N. K. A.

Widok od ulicy Grójeckiej na Kol. Akad. Fot. K. Jankowski.

Pawilon Główny Kolonji Akademickiej im. Bolesława Chrobrego.

ALBUM MONOGRAFJI.

Z okazji X-lecia istnienia Centrali Akadem. Bratnich Pomocy na Uczelniach Warszawskich ukaże się wkrótce pamiątkowy „Album monografji" pod redakcją kol. Marjana Bogacza.

Czytelnicy znajdą tam skład Komitetu Honorowego Obchodu, który liczy 284 osoby i składa się z wybitnych przedstawicieli duchowieństwa, rektorów i profesorów wyższych uczelni, dyplomatycznych przedstawicieli państw, z któremi polska młodzież akademicka bliżej współpracuje, przedstawicieli Komitetu Stołeczno-wojewódzkiego do do spraw pomocy młodzieży akademickiej, oraz przedstawiciela stolicy w osobie zawsze dla młodzieży życzliwego, obecnego Prezydenta miasta.

Album zawiera przemówienie J. E. Biskupa Szlagowskiego na zjeździe b. działaczów samopomocowych, artykuł prof. Lotha p. t. Rzut oka na X-lecie Komitetu Budowy Kolonji Akademickiej, artykuł prezesa C. A. B. P. kol. Z. Węglińskiego, redaktora Akademika Polskiego kol. J. Mosdorfa, b. prezesa O. Z. B. P. kol. mgr. M. Prószyńskiego, oraz artykuły prezesów Bratnich Pomocy o rozwoju Bratnich Pomocy od chwili ich powstania Album urozmaicony został przeszło stu zdjęciami z życia młodzieży akademickiej środowiska warszawskiego.

Album monografji nabywać będzie można, po cenie minimalnej, w Centrali Ak. Bratnich Pomocy (Akademicka 5) oraz w Bratnich Pomocach.

Z OKAZJI X-LECIA
CENTRALI AKADEM. BRATNICH POMOCY

Po dziesięciu latach pracy Centrali Akademickich Bratnich Pomocy na Uczelniach Warszawskich, reprezentacji spraw finansowych młodzieży akademickiej stolicy, należy choć w paru słowach poddać ocenie wyniki jej prac oraz zastanowić się, czy drogi, jakiemi w ubiegłym okresie kroczyła, były odpowiednie dla instytucji tego rodzaju.

C. A. B. P. powstaje w czasach niezwykle ciężkich nietylko dla akademików, ale dla całej Polski. Po stukilkudziesięcioletniej niewoli, oraz po walce z najeźdcą wschodnim, kraj cały znalazł się w specjalnie trudnych warunkach gospodarczych. Wyczerpanie długotrwałą niewolą i wojną doprowadziło niemal do całkowitej ruiny finansowej i ekonomicznej Polski. Położenie młodzieży akademickiej w tych czasach było również nad wyraz ciężkie.

Powstają „Bratnie Pomoce", które dzięki stosowaniu zasady, że wszyscy ponoszą pewne ciężary (zresztą minimalne w postaci groszowych składek)—na korzyść najbardziej potrzebujących, mogły podołać swojemu zadaniu i niejednokrotnie umożliwić studja szerokiemu ogółowi biednych kolegów.

Jedną, z najbardziej palących podówczas kwestji była sprawa mieszkań. Taksamo wśród przyjeżdżających z prowincji na uczelnie warszawskie dawał odczuwać się wielki .brak odpowiednich do studjowania pomieszczeń, co w połączeniu z ogólnie ciężką sytuacją niejednokrotnie uniemożliwiało studja.

W zrozumieniu wielkiego znaczenia, jakie dla przyszłego rozwoju Polski posiadają masy wykształconych ludzi, akademicy zdecydowali się na wybudowanie własnemi siłami odpowiednich domów akademickich. W tym celu na wiecu ogólnoakademickim, jaki się odbył w roku 1921, młodzież akademicka stolicy uchwaliła dobrowolnie opodatkować się w wysokości 50 zł. rocznie na budowę domów akademickich i profesorskich, bowiem warunki mieszkaniowe wychowawców młodzieży były w tych czasach, również nie do pozazdroszczenia.

Rozumiejąc, że ogrom zadań z tą sprawą związanych, jak i cała pomoc młodzieży akademickiej, wymaga wspólnego, skoordynowanego wysiłku wszystkich „Bratnich Pomocy"—powołano do życia Centralę Akademickich Bratnich Pomocy, do której jako członkowie wchodziły wszystkie „Bratnie Pomoce" wyższych uczelni warszawskich. Jednocześnie dla możliwie największego zcentralizowania akcji samopomocowej przeprowadzono zasadę, że przy każdej uczelni powinno istnieć jedno towarzystwo samopomocowe, jedna „Bratnia Pomoc".

Widok studentów roznoszących cegły czy wapno przy budowie domów akademickich najlepiej świadczył o zapale z jakim młodzież akademicka wzięła się do wykonywania nakreślonego sobie planu.

Tylko temu zapałowi oraz wytrwałości jak również opiece i radom życzliwie do młodzieży akademickiej usposobionych profesorów, zawdzięczać możemy, że w chwili obecnej w ogromnej większości akademicki „głód mieszkaniowy" został zaspokojony.

Nic innego, jak tylko w pierwszym rzędzie młodość nasza sprawiła, że pokonaliśmy wszystkie piętrzące się trudności, w wykonywaniu nakreślonych działań.

Wspaniała Kolonja Akademicka imienia Bolesława Chrobrego daje najlepsze świadectwo całej polskiej młodzieży akademickiej Warszawy, a dla Centrali Akademickich Bratnich Pomocy jest najbardziej godnem zakończeniem prac pierwszego dziesięciolecia jej istnienia.

Dziwnem i niezrozumiałem, na tle niezwykle pożytecznej roli jaką C. A. B. P. w życiu młodzieży akademickiej środowiska warszawskiego odegrała, staje się stanowisko sfer rządowych, które nie tylko jej zamierzeń nie popierały, ale przeciwnie nie okazywały najmniejszego zainteresowania pracami Centrali. Jeśli zaś weźmiemy pod uwagę stanowisko ministerstwa W.R. i O.P. podczas ostatniego zatargu C.A.B.P. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, dojdziemy do wniosku, że tylko dzięki jakiemuś wielkiemu, nam bliżej nieznanemu, nieporozumieniu przypisać należy dotychczasowy, niewłaściwy według nas, stosunek min. W. R. i O. P.

Jestem przekonany, że w niedalekiej przyszłości nastąpi zmiana na lepsze, tembardziej. że wymaga tego interes obu stron.

Na zakończenie stwierdzić należy, że mimo nieprzychylnego naogół ustosunkowania się czynników miarodajnych do poczynań młodzieży, rozwój instytucyj samopomocowych jest stały i silny; rozkwit swój zawdzięczają Bratnie Pomoce przedewszystkiem serdecznej trosce senatów akademickich oraz zrozumieniu konieczności pracy społecznej przez ogół młodzieży akademickiej.

Zdzisław Węgliński.

„SPOŁECZEŃSTWO AKADEMIKOM"

Centrala Akademickich Bratnich Pomocy na Uczelniach Warszawskich, z okazji jubileuszu 10-lecia istnienia swej samopomocowej instytucji wydała nalepkę w cenie 1 zł. i 5 zł.

Artystycznie wykonana nalepka, wyobrażającą centralny pawilon Kolonji Akademickiej, największy dom akademicki w świecie, kolportowana jest przez akademików.

Młodzież akademicka nie wątpi, iż dekorować ona będzie okna wszystkich mieszkań i instytucyj osób, przyjaźnie usposobionych dla młodzieży akademickiej, rozumiejących trudności finansowe, w jakich samopomocowe instytucje akademickie obecnie się znajdują.

Każdy akademik musi wziąść udział w kolportowaniu niżej uwidocznionej nalepki!

Do ogółu młodzieży akademickiej

Centrala Akademickich Bratnich Pomocy na Uczelniach Warszawskich wzywa całą polską młodzież akademicką do wzięcia gremjalnego udziału, dn. 22. XI. 1931 r. w uroczystem nabożeństwie, pochodzie i akademji urządzanych z okazji X-lecia istnienia tej samopomocowej instytucji. Organizacje akademickie proszone są o wydelegowanie pocztów sztandarowych.

Odwołanie Raut-balu.

Zapowiadamy, jako ostatni punkt programu Obchodu X-lecia Centrali, Raut-bal ogólno - akademicki został odwołany.

OBCHÓD X-LECIA ISTNIENIA CENTRALI AKADEMICKICH BRATNICH POMOCY
PROGRAM UROCZYSTOŚCI

W niedzielę dnia 22 b. m. odbędzie się uroczysty Obchód X-lecia istnienia Centrali Akademickich Bratnich Pomocy. Program przewiduje o godz. 10.30 nabożeństwo w Kościele akademickim Sw. Anny, celebrowane przez J. E. Kard. Kakowskiego ze współudziałem J. E. Biskupa Szlagowskiego. Kazanie wygłosi ks. Rektor Szwejnic. Podczas nabożeństwa śpiewać będzie chór „Ambrosianum", oraz soliści Akadem. Koła Muzycznego: p. Helena Korffówna śpiew solowy, p. Tomasz Jaworski — skrzypce, p. Kazimierz Jurkowski — wiolonczela oraz p. Bolesław Pluciński organy.

Po nabożeństwie nastąpi pochód organizacyj akademickich ze sztandarami do Politechniki, gdzie zostanie złożony wieniec przed tablicą poległych akademików.

O godz. 16-ej odbędzie się uroczysta Akademja w sali balowej Kolonji Akademickiej. Przemawiać będą znani akademiccy działacze samopomocowi p. p. Marjan Bogacz, Jerzy Kurcjusz, Zdzisław Węgliński.

Projektowany Raut — bal mający się odbyć o godz. 22-iej został odwołany z powodu ostatnich wydarzeń jakie miały miejsce w całej, Polsce a w szczególności na terenie akademickim.

Karty wstępu otrzymywać można bezpłatnie, w biurze Centrali Akademicka 5, codziennie od 8-ej do 15-ej.

Komitet organizacyjny napotkał na duże trudności przy przygotowywaniu wspomnianych uroczystości, gdyż Bratnie Pomoce nie mogły współpracować dostatecznie z racji zamknięcia wyższych uczelni, jednak biorąc pod uwagę karność organizacyjną młodzieży i zrozumienie ideologji samopomocowej Centrala nie odwołała całkowicie uroczystości odbywając je w przewidzianym terminie.

Prezydjum Centrali Akademickich Bratnich Pomocy, wzywa ogół polskiej młodzieży akademickiej do licznego wzięcia udziału w uroczystościach.

Ceny ogłoszeń: Cała strona 600 zł., 1/2 — 330 zł., 1/4 — 170 zł., 1/8 — 90 zł., 1/16 — 50 zł., 1/32 — 30 zł.

Redaktor naczelny: **Jan Mosdorf.** Wydawca: **Włodzimierz Sylwestrowicz.** Sekretarz redakcji: **Wojciech Wasiutyński.** Redaktor odpow.: **Andrzej Wronowski.**

Drukarnia Społeczna. Warszawa, Plac Grzybowski 3/5 Telefon 205-80.